

Nr 332.

Av herr **Hammar skjöld, Carl Gustaf**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av avtal mellan kronan och Stockholms stad rörande dels vissa markbyten inom staden mellan broarna och å Kungsholmen m. m., dels ock grunder för exploateringen av viss del av Norra Djurgården m. m.*

Vid 1905 års riksdag framhöll statsutskottet i anledning av proposition nr 131 angående nytt övningsfält för arméns i Stockholm eller dess närhet förlagda trupper, rörande överflyttande till Järvafältet av nämnda truppförbands kaserner, att detta överflyttande torde »särskilt vid det förhållande, att största delen av Ladugårdsgärdet fortfarande bibehålles till exercisfält, kunna för en lång tid undanskjutas».

För försäljningen av vissa områden influtna medel finge användas till täckande av kostnader för Järvafältet och nytt skogsinstitut, varefter återstoden skulle tilläggas lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

I proposition nr 230 vid 1914 års senare riksdag utgicks från att vid försäljning av vissa delar av Norra Djurgården från de angivna värdena av dessa områden skulle avräknas de utgifter, som till ersättning av nuvarande etablissement erfordrades eller redan vore bestämda.

Sedan lång tid tillbaka har sålunda ansetts, att de vid Ladugårdsgärdet liggande kasernerna förr eller senare måste flyttas till Järvafältet. Kraven i detta avseende hava avsevärt skärpts genom fastställandet av de nuvarande utbildningstiderna. Dessa medgiva icke — fränsett olämpligheten i övrigt — att i det närmaste dagligen marschera omkring två mil endast för att kunna avhålla övningar.

Av proposition nr 216 vid 1926 års riksdag framgår, att cheferna för fjärde och femte arméfördelningarna och arméförvaltningens fortifikationsdepartement avstyrkte förläggning av det ifrågasatta kliniska centralsjukhuset till Ladugårdsgärdet, på grund av de svårigheter i övningsavseende, som skulle uppstå för de i Stockholm förlagda truppförbanden, och, vad förstnämnde chef beträffar, enär »därest nybyggnad å Järvafältet är beroende av försäljning av mark å Ladugårdsgärdet, skulle kostnadsfri markupplåtelse till statsinstitutioner eller dylikt, endast ytterligare försvåra truppförbandens förflyttning till Järvafältet.»

I proposition nr 223 vid 1927 års riksdag, i vilken föreslogs, att det så kallade Norrbackaområdet skulle upplåtas för uppförande av nytt kliniskt

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 3 saml. 101 häft. (Nr 332—333.)

sjukhus i Stockholm, framhöll departementschefen: »Med ärendets slutliga avgörande sammanhånga också flera andra frågor, däribland beredande av ersättning åt krigsskolan för frånträdande av dispositionsrätt till Solna-skogen.»

I det nu föreliggande förslaget angående godkännande av avtal mellan kronan och Stockholms stad rörande exploatering av viss del av Norra Djurgården omnämner icke departementschefen de följder i fråga om utflyttning av truppförbanden i Stockholm till Järvafältet, som måste bli en följd av genomförandet av ifrågavarande avtal.

Arméförvaltningen har framhållit, att ett fortsatt bebyggande av Ladugårdsgärdet komme dels att nödvändiggöra, att nya kasernetablissemang uppfördes å Järvafältet för de till Stockholm förlagda truppförband, vilkas nuvarande kasernetablissemang vore belägna intill Ladugårdsgärdet, och vilka därför hade oundgängligt behov av detta såsom övningsfält, dels ock att utgöra en ytterligare anledning till att Stockholms ammunitionsförråd snart möjligt förflyttades från sin nuvarande plats.

Ehuru det icke ifrågasatts att frågå de principer, som 1905 och 1914 angavos i fråga om utflyttning till Järvafältet av truppförbanden i Stockholm, i den mån tillräckligt övningsutrymme icke längre komme att stå till förfogande i stadens omedelbara närhet, och ehuru det således kan förutsättas, att denna fråga i allt fall kommer att bli föremål för särskilda åtgärder, synes det erforderligt, att redan i detta sammanhang på grund av det omedelbara sambandet mellan det ifrågasatta avtalet och här berörda följder av detsamma, utredning begäres angående uppförande av nya kasernetablissemang m. m. samt erforderligt övningsutrymme för de i Stockholm förlagda truppförband, som genom det föreliggande avtalet skulle förlora sina nuvarande områden.

På grund av vad sålunda framhållits, får jag hemställa,

att riksdagen i samband med godkännande av i proposition nr 247 omförmålt avtal av den 17 mars 1928 mellan kronans fastighetskommission av år 1925, å kronans vägnar, och delegerade för Stockholms stad, å stadens vägnar, angående grunder för exploatering av viss del av Norra Djurgården måtte hos Kungl. Maj:t an hålla, att förslag rörande ersättningsbyggnader och övningsområden för i Stockholm förlagda truppförband framläggas i så god tid, att truppförbandens övningar kunna normalt fortgå.

Stockholm den 8 maj 1928.

C. G. Hammar skjöld.